

Phyllida SHRIMPTON

Kolik barev má štěstí

Algernonovi je přes devadesát,
jeho vnučce Anně skoro šestnáct.
Ještě se neznají, ale jsou si blíž,
než by se mohlo zdát.

Poklidný život osamělého devadesátníka Algernona se ze dne na den obrátí vzhůru nohama, když u něj najde dočasné útočiště jeho dcera Helena, s níž se před lety rozešel ve zlém, a skoro šestnáctiletá vnučka Anna, kterou vidí poprvé v životě. Osobitá dívka, která se ráda obléká do křiklavých barev a kreslí si obrázky na kůži, staromódního dědečka občas pořádně vytočí, zatímco Anně nerudný a mrzutý starý pán trochu nahání strach. V malém venkovském domku navíc ožívají stíny minulosti – vzpomínky dobré i zlé.

Dokážou spolu na první pohled tak odlišní lidé, zastupující tři generace pod jednou střechou, najít nejen společnou řeč, ale i domov?

Barvitý, humorný i dojemný příběh o vztahu napříč generacemi a o tom, jak navzdory nepříznivým okolnostem vzít život za správný konec.

„Příběh o nesplněných snech a osamělosti, ale také o nečekaném a hlubokém vztahu... velmi čtivý.“

— The Sunday Post

„Krásný, zručně napsaný mezigenerační příběh, který dojme i povzbudí.“

— časopis Choice

**Kolik barev
má štěstí**

Phyllida SHRIMPTON

Kolik
barev
má štěstí

Přeložila Veronika Lásková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Every Shade of Happy © Phyllida Shrimpton, 2022
Published by Aria, an imprint of Head of Zeus Ltd,
part of Bloomsbury Publishing Plc, UK
Translation © Veronika Lásková, 2024
Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-817-4 (ePub)

ISBN 978-80-7625-816-7 (pdf)

ISBN 978-80-7625-315-5 (print)

*Věnováno mé sestře Pam,
která mi vždycky hnala vítr do plachet.*

A také památce Petera a Shirley Shrimptonových.

PROLOG

ALGERNON, 1929

Když se Algernon posadil, nohy sevřené ve zbrusu nových kožených polobotkách mu zůstaly viset dobrých pět centimetrů nad holou dřevěnou podlahou. Úzká železná postel, která se navlas podobala všem ostatním lůžkům v tomhle velkém pokoji, se pod ním unaveně prohnula a hrubá vlněná deka ho štúpala do zadní strany stehen a lýtek. Polštář, na nějž měl dnes v noci složit hlavu, jako by dosud v bavlněném povlaku zadržoval noční můry školáků, kteří tu spávali před ním, a teď mu o nich šeptal.

Na hubených kolenou, jež mu vyčuhovala z černých flanelových šortek, mu svítily červenohnědé odřeniny, které se kropenatě táhly přes česky dolů a mizely pod pečlivě ohrnutým lemem nových šedých ponožek. Přejel si nehtem po pravé noze, nabral pár kousíčků zaschlého strupu, a když si přidržel prst těsně u očí, mohl je pořádně prozkoumat. Každý ten ždíbíček, pomyslel si, představuje krásnou památku na můj bývalý život. Sklepal ty pozůstatky z nehtu na zem a díval se, jak mu po lýtku stéká krvavá slzička, a s uspokojením

zaznamenal, že zanechala flíček na jeho nových ponožkách. Odřená kolena svědčila o jeho posledním a velmi slavném odvážném kousku a Algernon si na krátký, osvobozující okamžik dopřál požitek z té vzpomínky.

Oběma rukama pevně svíral mříže plotu kolem školy u nich doma na vesnici a obličej tiskl na studené černé železo. Byl venku a díval se dovnitř. Míč, který nedopatřením vylétl na střechu školy, se zaklínil do dolíku mezi štítem a komínem a všichni jeho kamarádi na něj zoufale hleděli a nevěděli si rady. Jakožto největší dobrodruh ze všech Algernon v mžiku přešel plot a vydrápal se na boční zeď, na níž znal každý centimetr. Předchozího dne oficiálně přestal být žákem téhle malé školy, a tak vlastně neoprávněně vnikl na cizí pozemek, jenže jakmile se znovu ocitl na správné straně plotu, ihned ucítil, jak mu ze srdce spadla obrovská tíha a rozhostil se v něm sladký pocit sounáležitosti. V duchu zase šplhal nahoru po okapu, zachytával se rukama o vyčnívající cihly, až se konečně dostal ke komínu a pevně se za něj chytil.

Dva kluci mezitím předstírali, že se perou, aby odvedli ředitelovu pozornost, a půlkruh tváří dál hleděl vzhůru na ztracený míč. A on jim ho hodil. Ještě chvíli se pak držel komínu, zaklonil hlavu a ucítil na tvářích čerstvý vítr. Z té výšky dohlédl přes celou vesnici až na nádherné pastviny a políčka, která se táhla jako mozaika až k řece Fal, a jeho duše se zmocnila palčivá touha létat.

Algernon civěl na svoje kolena, svědčící o nepříliš elegantním seškoku ze střechy do překvapivě hluboké kaluže, kde ho kamarádi přivítali jako hrdinu. Jenže ten příběh už patřil včerejšku. Včera se se všemi rozloučil. Ještě včera mohl volně pobíhat po zelených cornwalských pastvinách. Ještě včera byl malý kluk. Zato dnes, podle slov rodičů a podle nápisu nad vchodem do soukromé internátní školy, se Algernon Edward Maybury ve věku sedmi let stal mladým katolickým gentlemanem.

Algernon si ostatně všiml, že Bůh je pevnou součástí celé školní

budovy, že jeho sláva oslnivě září z oblouků a barevných vitrážových oken a snad na každé stěně visí na kříži jeho jednorozený syn, zkrvavený a zbičovaný. Jenže Bůh v tomhle domě, kde teď Algernonovi v hubeném hrudníčku splašeně tlouklo srdce, působil úplně jinak. Algernonův Bůh dál sídlil v kostelíku doma v Cornwallu, kde každou neděli shromáždění známých tváří pokašlávalo a vrtělo se za zpěvu zbožných písní během posvátné liturgie. Algernonův Bůh si žádal, aby si všichni do kostela oblékli sváteční šaty a po příchodu se s úsměvem pozdravili. V Algernonově kostele visela vždycky knězi kapička u nosu a hrozila, že každou chvíli spadne, a varhanice paní Dyerová měla obrovské pozadí, jemuž se pokaždé s kamarády za rozevřeným kancionálem hihňali, pokud je někdo z rodičů zrovna nepleskal přes ruku za to, že se zajímají víc o obsah svého nosu než o slovo Páně. Matky v náručí zuřivě houपालy křičící nemluvnata a vzduch voněl kadidlem a příslibem nedělního oběda.

Tenhle nový Bůh byl jiný. Vzduch v budově, kde nyní Algernon seděl na úzké posteli, byl obtěžkaný tisícem tajemství, vířících s jemným prachem tiše pod vysokými stropy a ukrytých v očích bratrů, kteří měli v rukou budoucnost všech sto šestnácti žáků. Algernon poznal, že navzdory Boží přítomnosti, nebo snad právě kvůli ní – to nevěděl jistě –, nejde o šťastné místo.

Kromě toho pochopil, že odtěd už mu nikdo nebude říkat „Algernone“. Tady, jak ho stručně informoval otec, když ho vyložil z automobilu značky Austin a vytáhl jeho obří zavazadlo z kufru auta na příjezdovou cestu, se mu bude říkat příjmením, tedy „Maybury“. Otec ho dále poučil, že mu rozhodně skvěle půjde učení i tělocvik, a pokud někdy dostane výprask, což se holt stává, bude to určitě brát sportovně. Algernon vážně a beze slova příkyvoval, zatímco matka se jen povzbudivě usmívala, ušní lalůčky protažené a rozhoupané od těžkých perlových náušnic. Rodiče pak nasedli zpátky do auta, naposled mu upjatě zamávali a otevřeným okénkem mu slibovali, že za pár týdnů si pro něj zase přijedou.

Algernon pevně zaťal pěsti, až mu na nich klouby zbělely, a natáhl krk k otevřenému oknu s olověnou mřížkou. Když si to bude usilovně přát, třeba si to rodiče ještě rozmyslí a vrátí se pro něj. Jenže dlouhá příjezdová cesta, která vedla až k mohutné mřížované bráně, zůstávala zoufale prázdná. Prostoupila ho touha, aby dokázal létat, a celým srdcem si přál vylézt na parapet, roztáhnout křídla a vznést se vysoko k oblakům.

Z pokoje, studených chodeb a tmavých koutů k němu doléhaly ozvěny hlasů nových spolužáků. Vyprávěly o hierarchii a o děsivých iniciačních rituálech a při pomyšlení na to všechno si Algernon... nebo vlastně *Maybury* připadal strašlivě maličký. Neplakal, alespoň zatím ještě ne, ale sklopil oči k nevybalenému kufru a vdechl vzduch, který čpěl strachem. Když konečně pochopil, že se pro něj rodiče nevrátí, sepjál pevně ruce a modlil se k Bohu, kterého znal z domova, aby to do prázdnin rychle uteklo a aby se odsud mohl co nejdřív vrátit zpátky k loukám, řekám a překrásnému skalnatému pobřeží Cornwallu, kde je doma.

A PAK BYLI TŘI

ALGERNON

Algernon pohlédl na ozdobné cestovní hodiny. Jejich vytrvale tikající strojek posunul jemné pozlacené ručičky na 17.28, což mu prozradilo, že už je téměř čas ohřát si kupované jídlo a uvařit další šálek čaje, což byl pro něj prakticky nej-světlejší okamžik celého dne. Ta ohavná věc mu odměřovala čas ode dne odchodu do penze, kdy mu ji slavnostně předali, potřásli mu rukou a obdařili ho vlažným potleskem, po němž následovala laciná překapávaná káva, podnos s čokoládovými pralinkami a brzy i spěšné vytrácení se všech účastníků. Ty hodiny se mu nelíbily už tenkrát a doteď je nemohl vystát, ale nedokázal se prostě přimět, aby je vyhodil. Bylo by to, jako by s nimi zahodil do koše i každý z těch devětatřiceti roků, kdy pro firmu pracoval. A tak si je nechával a dennodenně sám sebe trestal pomyšlením, že hodnotu celé jeho osoby shrnuje a vystihuje tohle nevkusné mechanické zařízení ve skleněné schránce, které mu se slyšitelnou pravidelností oznamuje, že mu ze života zbývá už zase o vteřinu méně.

Pokoj prořízl střípek večerního světla a ozářil částečky prachu, které bezcílně kroužily a mizely mu ze zorného pole nebo ve zlatých prouzcích přistávaly na prázdném křesle naproti němu. Schválně si působil bolest tím, že se přinutil hledět tam, kde světlo dopadalo na kostkovanou látku čalounění. Pak se do místnosti přihnul Kocour, obtočil se Algernonovi kolem nohou, přitiskl mu teplý čumák na holeň a vydal ostré mlasknutí, aby získal pánovu pozornost. Algernon odtrhl oči od prázdného křesla, zběžně mrkl na zvíře a pak znovu na ciferník a opět ho ohromilo, jak precizně jdou Kocourovy vnitřní hodiny. Bylo na minutu přesně půl šesté.

„Láska prochází žaludkem,“ zabručel, zašátral po holi a ztěžka se zvedl z křesla, přičemž mu zapraskalo v kolenou a do ramen vystřelila ostrá bolest, která se pak rozlila dolů podél celých paží. Kocour se rozběhl ke dveřím, na okamžik se otočil a znovu hlasitě mlaskl, až se Algernon konečně narovnal do vzpřímené pozice a zamířil do kuchyně, aby jim oběma připravil večeři. Než odbila šestá, už měli oba v sobě něco nepříliš vášného, ale přinejmenším přiměřeně výživného.

Pak Algernonovi zazvonil telefon. To se nikdy nestávalo.

ANNA

Anna přišla o všechno úplně zčistajasna. Stalo se to ve chvíli, kdy matčin přítel Harry prohlásil, že se naprosto nečekaně a zřejmě až po uši zamiloval do chlapa, který k nim do práce chodí opravovat kávovar. Harry tedy ve třiapadesáti konečně našel někoho, s kým mu život připadá naplněný, jenže tohle uspěchané, vysoce emotivní přiznání zároveň rozmetalo na tisíc kusů pohodlný život, který u něj vedly Anna a její matka.

Zrovna společně sledovali televizní soutěž *Peče celá Británie*. Nedokázal vydržet ani do konce pořadu a za ideální okamžik ke zkáze jejich dosavadního soužití zřejmě považoval závěrečnou sušenkovou kreativní výzvu. Annině matce Heleně způsobila ta zpráva takový šok, že se u ní chvíli střídal neovladatelný vztek s naprostou nevěřičností. „A já myslela, že trpíš jenom mužskou verzí přechodu,“ popotahovala a dlaněmi si otírala usazené oči i tváře, jakmile první výbuch zlosti pominul. „A že proto je to s tebou vždycky... vždyť víš... v posteli tak *nemastný neslaný*. To nanicovatý šmátrání potmě upřímně nebylo nic moc...“

Anna se choulila do klubíčka v mohutném koženém křesle, už tak rudá ve tváři z toho, co jim Harry právě oznámil, i z následné hádky, a teď si okatě zacpávala uši. „*Nemusíte přede mnou říkat všechno!*“ stěžovala si a snažila se nechutné podrobnosti matčina milostného života vytěsnit z mysli.

Helena po ní jen střelila zarudlým pohledem a šklubla hlavou směrem k Harrymu. „Nezlob se, Anno, ale žijeme spolu *šest let*, a on mi teď romanticky pláchne s nějakým *Derekem!* Tak snad mám právo být trochu nasraná, ne?“ Harry poslal dokola krabici papírových kapesníků a všichni, včetně něj, si jeden vytáhli, aby si mohli osušit mokré tváře a vysmrkat se, zatímco jim srdce bušilo až v krku ze strachu, co bude dál. Drsná skutečnost toho, co je v nejbližší budoucnosti čeká, dolehla na Annu v příštím okamžiku, když si se strašlivou jistotou uvědomila, že ztrácí veškerou půdu pod nohama.

„Totiž, přesně řečeno, *já* nikam pláchnout nemusím.“ Harry popotáhl, podíval se na Annu s upřímně omluvným výrazem a dál tiše drmolil, jak se marně snažil otupit ostří svých slov. „Derek se totiž nastěhuje ke mně. Tohle...“ odkašlal si a rozpačitě se odmlčel, „... je *můj* dům.“ Jakkoli se Harry pokoušel sdělit jim tu novinu empaticky, jeho slova pleskla doprostřed místnosti jako kravinec a vyšpláchla Anně i její matce přímo do obličeje.

„Nechceš se náhodou přihlásit do diplomatického sboru?“ zavrčela na něj Helena. „Mohls nám dát aspoň pět minut času, abychom

vstřebaly tvýho novýho přítele, než nás ještě k tomu vyhodíš z domu!“ Znovu se natáhla pro kapesníky, vyndala jich celý chomáč a poloprázdnou krabici mrštila po Harrym, který téměř ani neucukl, a tak se mu odrazila od hlavy. Jelikož znala svou matku až příliš dobře a bylo jí jasné, že za chvíli začne hledat další municí, Anna vstala z křesla, sebrala ze stolku mísu s ovocem, umístila ji do bezpečí na kredenc a tiše se vytratila z pokoje.

Natáhla se na peřinu potaženou černým bavlněným povlečením posetým hvězdami a do obou uší si nacpala sluchátka, aby přehlušila zvuk jednostranné hádky, která dole dál zuřila. Už toho slyšela dost. Matka křičela, že její plat nebude ani náhodou stačit na to, aby si v tomhle kraji pronajala třeba i ten nejmenší byt, že obě nejspíš umřou hladu a jak to, že *sakra* nevěděl, že hodlá kopat za druhou stranu, už tenkrát před šesti lety, když se dávali dohromady?

Anna si otírala horké slzy, které se jí koulely po tvářích, a zoufale se snažila vyrovnat s představou, že se matka s Harrym rozejdou. Harry byl docela fajn chlap a uměl skvěle vařit, nicméně to nebyl její táta. Svého otce vůbec neznala, a to z toho důvodu, že o něm nic nevěděla ani její matka. Z jejího početí před šestnácti lety si matka nejasně vybavovala divoký večírek, který skončil míchanými drinky zvanými jägerbomba a láskou na jednu noc. Anna vždycky velkoryse prohlášovala, že jí nepřítomnost otce zas tak moc nevadí, vždyť se přece člověku ani nemůže stýskat po něčem, co nikdy neměl, ne? Jenže když se jí teď životní jistoty rychle rozpadaly, zmocnil se jí v tomto ohledu překvapivý vztek. Vlastní otec by ji určitě neposlal do háje tak snadno, jako se to chystal udělat Harry.

Její pokoj, vlastní prostor, který v Harryho domě šest let obývala, jí najednou začal připadat děsivě provizorní. Představila si, jak asi bude pokoj vypadat, až si z něj vystěhuje všechny věci. Všechny až na rozměrnou nástěnnou malbu, kterou vytvořila na protější stěně. Harry jí tehdy dal volnou ruku, ať se umělecky vyjádří, jak bude chtít, a výsledkem byla její obří silueta usazená na stříbrném srpku měsíce, která

ji zachycovala, jak drží na provázku zářivě červeného draka. Strop si vymalovala černě a nalepila na něj hvězdy a planety, které ve tmě na inkoustově černé obloze svítily a její pokoj proměnily v nádherný soukromý vesmír. Její vlastní vesmír. Jenže toho večera Anna na svůj obraz dlouze hleděla, až si nakonec – ospalá z tichého pláče – představila, jak červeného draka pouští a padá z měsíce do černé, neznámé hlubiny.

ALGERNON

Algernon vlastně nevěděl, co si o tom telefonátu má myslet. Už roky žil v úhledně uspořádané krabici, kterou si v myšlenkách pro sebe vytvořil. Uvnitř to nebylo nijak strašné, ale ani krásné. Každý den byl stejný jako ten předchozí a rytmus mu udávala potřeba se umýt, obléct, najíst a nakrmit Kocoura, kterého sice k sobě nepozval, a přece se k němu před třemi lety bez ohlášení přišoural a natrvalo se u něj zabydlel.

Každý den si Algernon zašel do obchodu pro noviny, poslechl si v rádiu zprávy, statečně se pokusil vyluštit v *Timesech* křížovku, což se mu k jeho palčivé, avšak nepřiznané hanbě dařilo poslední dobou čím dál víc zřídkka. Odpoledne si vždycky na chvíli zdříml a pak po večeri, kterou chystal pokaždé přesně v půl šesté, se podíval na televizní zprávy a po nich obyčejně ještě na nějakou detektivku. Každou činnost mu vymezovaly, ne-li vnucovaly ozdobné hodiny na krbové římse a tak to zkrátka bylo. Kdyby si Algernon sám se sebou upřímně pohovořil, možná by přiznal, že umění vytvářet úhledné krabice a uzavírat do nich jednotlivé fáze svého života přivedl za ta léta k dokonalosti. Jenže taková rozmluva nebyla příliš pravděpodobná. Vlastně se u něj nedal čekat vůbec žádný rozhovor, protože to byl odjakživa málomluvný člověk.